

## ŠTUDIJ VIZUALNE ANTROPOLOGIJE

NADJA VALENTINČIČ

Etnologu, ki bi se rad poglobil v vizualno antropologijo (dalje VA), se odpira več možnosti. Pred leti je bil v Glasniku SED (23/1983) že predstavljen študij VA na Oddelku za antropologijo na Univerzi v Južni Kaliforniji. Tokrat se bomo seznani-li s študijem v Granada centru za vizualno antropologijo na Univerzi v Manchesteru, kakor je predstavljen v kratkem prospektu, ki ga je Center poslal tudi nam.

Granada center za VA je še zelo mlad, ustanovljen je bil namreč junija 1987 na Univerzi v Manchesteru v Angliji ob podpori TV Granada. Glavni namen Centra je pospeševanje uporabe filma, videa in drugih vizualnih medijev kot metode za antropološke raziskave na eni in kot sredstva za prikaz rezultatov raziskav na drugi strani.

Granada center je del Fakultete za ekonomijo in sociološke študije Univerze v Manchesteru. Ravnatelj je dr. Paul Henley, ki je končal antropološki študij in filmsko šolo. Center sodeluje tudi z drugimi ustanovami, v prvi vrsti z oddelkom za socialno antropologijo. Ta je bil ustanovljen 1949. leta in se ukvarja tako s teoretičnimi kot s praktičnimi vprašanji antropologije (t.i. manchesterska šola socialne antropologije).

Center sodeluje tudi z avdiovizualnimi službami na univerzi (avdiovizualna tehnična služba, manchester-ska univerzitetna televizija) in seveda s TV Granada iz Manchestera, ki je ena od petih velikih neodvisnih TV družb v Angliji in poleg igranih filmov snema tudi dokumentarce. Granada center je pravzaprav nastal kot posledica večletnega sodelovanja TV Granada in Oddelka za socialno antropologijo. Granada center ima stike še z mnogimi drugimi posamezniki in ustanovami, ki imajo podobne interese.

Kakšne so naloge, ki si jih je zastavil Granada center? Prva naloga je organizacija dvanajstmesečnega študija vizualne antropologije, ki predstavlja

študij druge stopnje in vodi do naslova magistra Vizualne antropologije (Master of Arts). Center omogoča tudi študij tretje stopnje.

Druga dejavnost so raziskave. V Granada centru ustanavljajo filmski arhiv zaprtega tipa in video knjižnico odprtega tipa, ki bosta na voljo z vsemi podatki.

Tretja naloga je distribucija. Center raziskuje tržne možnosti za prodajo paketov, ki bodo vsebovali videokasete s posnetki antropoloških filmov in spremena besedila.

Center se bo ukvarjal tudi s proizvodnjo filmov in videofilmov v koprodukciji z drugimi ustanovami in posamezniki.

Kot peto dejavnost načrtujejo izdajanje publikacije, ki bo prinašala vrsto monografskih člankov in serij o vizualni antropologiji, poleg tega pa si je center zadal tudi nalogo seznaniti širše množice z vizualno antropologijo. Oktobra 1987 je organiziral tridnevni festival etnološkega filma v kinodvorani v Manchesteru. Odziv javnosti je bil zelo velik, zato Center namerava organizirati še več podobnih prireditev.

Zdaj pa k študiju vizualne antropologije.

Med študijem VA se kandidati spoznajo s teorijo in se usposobijo za praktično delo z videom in nekoliko manj s filmom. Poleg tega se študentje seznani z možnostmi za uporabo vizualne antropologije v neakademskih kontekstih. Seveda je potrebno predznanje iz socialne ali kulturne antropologije (na ravni I. stopnje), obstaja pa možnost izpopolnjevanja med študijem.

Študij je razdeljen na štiri večje sklope predavanj.

1. *Antropologija in vizualna predstavitel* obravnava odnos med antropološkimi teorijami in vizualno predstavitvijo. Teme se nanašajo na analizo obredov in simbolov, na filmsko teorijo, ki je pomembna za antropologijo, na predstavitev domače kul-



ture tujim kulturnim okoljem in obratno...

**2. Antropologija in dokumentarni film** sledi glavnim žanrom in tokovom, ki so se pojavili v antropološkem filmu od njegovih začetkov konec 19. stoletja do danes. Predavanja bodo dopolnjena s prikazom filmov, ki bodo izbrani po zgodovinskem, avtorskem in regionalnem ključu.

**3. Vizualna antropologija in medkulturno (cross-cultural) izobraževanje** je uporabno usmerjen sklop, ki se pogloblja v vlogo vizualnih medijev pri predstavitvi tuje kulture neprofesionalni publiki. Obravnava televizijo, antropološke muzeje, medkulturno in protirasistično izobraževanje ter skupinske programe.

**4. Zadnji sklop pa zajema praktične metode snemanja filmov in videofilmov.** Po uvajanju v delo z vizualnimi napravami (večina VHS tehnika) si bodo študentje opremo lahko sposojali in samostojno razvijali svoje sposobnosti. Običajno bodo za študente organizirane tudi delavnice z uporabo 16 mm kamere in profesionalne opreme za zapis zvoka.

Znanje prvih treh sklopov je treba pokazati na pisnih izpitih maja in junija, pri zadnjem sklopu pa gre za praktično preverjanje znanja. Do septembra imajo študentje čas za delo pri samostojnih raziskovalnih projektih. Rezultate raziskave morajo predstaviti v obliki (do 30 minut dolgega) VHS videofilma in krajše razprave (magisterija). Končna ocena dela študentov temelji predvsem na kakovosti videofilma in pisnega dela, po potrebi pa so lahko poklicani tudi na ustni zagovor.

Granada center ponuja še eno zanimivo možnost. Enega od prej našte-

tih sklopov je moč zamenjati za enega od sklopov predavanj iz socialne antropologije (3. letnik):

— Regionalna antropologija —

Vzhodna Afrika

— Regionalna antropologija — Centralna Afrika

— Regionalna antropologija — Melanezija

— Regionalna antropologija — evropske skupnosti

(Za vsa štiri predavanja velja, da gre za izbrana poglavja iz socialne antropologije.)

— Obredi in religija

— Sorodstvo in družbena teorija

— Okolje in družbena teorija

— Skupnost, kultura in etničnost

— Socialne spremembe in družbeni razvoj v mestu in na deželi.

Za etnologa, ki ga zanima uporaba (video) filma v etnologiji, je študij VA nedvomno zelo privlačen, še posebej ker nudi tudi možnost spoznavanja socialne antropologije. Zelo zanimivo bi bilo dobiti podatke »iz prve roke« — od nekoga, ki je VA že študiral. Glede na to, da se je izšolala šele prva generacija etnologov, je mogoče pričakovati začetne težave, morda pa gre — prav obratno — za začetno navdušenje, ki daje delu poseben pečat. Kakorkoli že, za povprečnega slovenskega etnologa je študij VA težje dostopen. Če pustimo ob strani jezikovne zahteve, ki so tu pravzaprav obrobne, se moramo soočiti s ceno študija. Za študente iz dežel, ki niso članice EGS, znaša 3690 funtov, v kar je sicer všteta tudi uporaba opreme, ne pa stroški bivanja. Katalog svetuje, naj se interesi obrnejo na britansko ambasado v domači državi.

*Good luck!*